

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, педагогіки та філології

Силабус
до виконання кваліфікаційної роботи

Галузь знань — 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність — 053 Психологія
Освітньо-професійна програма — Кризова психологія
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Харків – 2023

Силабус склала

доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та філології

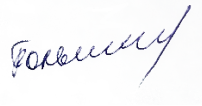
Большакова Анастасія Миколаївна

Мова навчання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології, педагогіки та філології,
Протокол № 1 від « 23 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри психології, педагогіки та філології,

д.психол.н., професор

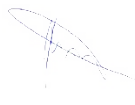

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 2 від «01» вересня 2023 р.

Голова ради факультету

Олександр КРАВЧЕНКО

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Назва компоненту	Виконання кваліфікаційної роботи
Викладачі	<i>БОЛЬШАКОВА Анастасія Миколаївна ВІДЕНЄВ Ігор Олександрович РАДЬКО Ольга Василівна ПРИХОДЬКО Дмитро Петрович ПРИХОДЬКО Ігор Іванович ЄВДОКІМОВА Олена Олександрівна КРАМЧЕНКОВА Віра Олександрівна</i>
Профіль викладачів	https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/b/bolshakova_A1.pdf https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/ksk/ppf/videneev.html https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/r/radko11.pdf https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/p/pryhodko11.pdf
Контактний телефон та емейл	+38 050 555 85 17 bolshakova777@ukr.net +38 093 553 17 52 viden150@ukr.net +38 095 448 64 58 radko.olga@meta.ua +38 066 110 37 03 d.petrovich7971@gmail.com
Інформація про консультації	онлайн-консультації – час за узгодженням здобувача вищої освіти та викладача
Форма навчання	Денна, заочна
Рік підготовки	1,2
Семестр	2,3
Логіка вивчення компоненти	Пререквізити. Теоретичною базою виконання кваліфікаційної роботи є загальні та професійні компетентності та результати навчання, набуті під час вивчення дисциплін «Психологія кризи», «Методологія наукового дослідження», «Основи нейропсихології травми», «Психологія травматичного стресу», «Перша психологічна допомога та кризове консультування», «Наукові дослідження у психології», «Технології тілесно-орієнтованої терапії в роботі з кризовими станами», Виконання роботи здійснюється у тісному зв'язку зі змістом дисциплін «Психологічна робота з наслідками травматичного стресу», «Основи травматерапії», «Арт-терапевтичні технології в травматерапії», «Практикум з кризового консультування та травматерапії» та курсів за вибором. Постреквізити. Здобутий здобувачами у ході виконання роботи фрагмент професійного досвіду у вигляді загальних та професійних компетентностей, системи знань, умінь, норм і цінностей є теоретичним підґрунтям проходження практики.

2. АНОТАЦІЯ ДО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної теоретичної спеціалізованої задачі та вирішення практичного завдання у сфері психології (проведення психологічного дослідження з розробкою практичної програми), що передбачає застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

3. МЕТА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Мета виконання кваліфікаційної роботи – розвиток здатності магістра психології збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел, використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій,

самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження, аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ПР12. Розробляти та реалізовувати програми психологічного супроводу різних категорій населення у кризових умовах життєдіяльності.
ПР13. Розробляти та реалізовувати психопрофілактичні та психокорекційні (індивідуальні та групові) програми засобами культури та мистецтва.
ПР14. Використовувати засоби культури та мистецтва у процесі надання психологічної допомоги у кризових умовах.
ПР15. Планувати, організовувати та проводити масові соціокультурні заходи просвітницького та психопрофілактичного характеру (арт-терапевтичні форуми, фестивалі, майстер-класи).

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням

науково верифікованих методів та технік.
СК5. Здатність організувати та реалізувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
СК 11. Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини, зокрема у кризових умовах.
СК 12. Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та використовувати у практичній діяльності інформацію щодо психологічних особливостей діяльності людини у кризових умовах.
СК 13. Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення у кризових умовах життя.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки компоненти	<i>Основна освітня компонента</i>
Формат компоненти	<i>Денна форма навчання, 2, 3 семестр Заочна форма навчання – 2, 3 семестр</i>
Обсяг компоненти	Кількість кредитів – 10 Загальна кількість годин – 300 <i>Аудиторних - Самостійної роботи здобувача</i> Денна форма – 300 Заочна форма – 300
Технічне і програмне забезпечення	<i>мультимедійний комплекс, ПК/ноутбук, корпоративний сервіс для дистанційного навчання Google Workspace for Education</i>
Поточний контроль	Контроль виконання плану написання роботи
Підсумковий контроль	Захист кваліфікаційної роботи
Політика компоненти	Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється екзаменаційною комісією за результатами публічного захисту відповідно до заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також обґрунтовується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем та екзаменаційною комісією, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Обов'язковим є дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf).

	<p>Плагиат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність. Обов'язковою умовою допущення кваліфікаційної роботи до захисту є перевірка її змісту на відсутність академічного плагиату, фальсифікації, фабрикації та неправомірного використанні штучного інтелекту.</p> <p>Можливість перезарахування результатів неформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у Харківській державній академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf)</p>
--	--

7. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ РОБОТИ

7.1. Структура кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота повинна мати такі обов'язкові елементи у визначеній послідовності:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Список скорочень (за необхідністю).
4. Вступ.
5. Основний текст – робота має складатися з 3 розділів, поділених на підрозділи.
6. Висновки.
7. Список використаних джерел.
8. Додатки (за необхідністю).

7.2. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи

Усі розділи кваліфікаційної роботи мають бути викладені в строгій логічній послідовності і бути взаємопов'язаними.

Зміст роботи може бути ілюстрований схемами, таблицями, діаграмами, графіками, малюнками і так далі. Графічному змісту матеріалу за текстом необхідно давати пояснення.

У кваліфікаційній роботі використовуються цитати, статистичні матеріали. При цьому необхідно робити посилання (виноски) на джерела вказаних матеріалів.

У тексті не повинно бути скорочень слів, за винятком загальноприйнятих.

Кваліфікаційна робота виконується на папері стандартного формату А4 на одній стороні листа, які зшиваються в теці-швидкозшивачі або переплітаються.

Об'єм кваліфікаційної роботи – 60 сторінок комп'ютерного набору (основного тексту).

Шрифт - Times New Roman, 14 кегль; інтервал - 1,5; вирівнювання – по ширині, інтервал поміж абзацами – 0.

Поля: верхнє і нижнє - 2 см, лівє - 3 см, правє - 1,5 см

У кваліфікаційній роботі використовується суцільна нумерація сторінок. Другою сторінкою є зміст роботи. На титульному аркуші номер сторінки не проставляється.

Вступ, кожний розділ, висновки, а також список використаних джерел розпочинаються з нової сторінки. Підрозділи у рамках одного розділу починаються на тій же сторінці, що і закінчився попередній, через пропуск.

Назва розділу набирається заголовними буквами і вирівнюється по центру, крапка не ставиться. Назва підрозділу набирається рядковими буквами і вирівнюється по ширині, крапка не ставиться.

7.3. Вимоги до титульного аркушу

Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи, на якій міститься інформація про тему кваліфікаційної роботи, її виконавця, наукового керівника, навчальний заклад, факультет та кафедру.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОЛОГІЇ

НАЗВА РОБОТИ

Кваліфікаційна робота

Освітня програма: Кризова психологія
Спеціальність: 053 Психологія
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Виконав(ла) здобувач (ка)
_____ курсу _____ групи
Прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Науковий керівник
(науковий ступень, вчене звання)
(Прізвище, ініціали)

(підпис)

роботу захищено « » 2024 р.
Оцінка: _____

(Прізвище, ініціали)

(підпис)

Харків, 2024

7.4. Вимоги до оформлення змісту

Зміст містить найменування і номери початкових сторінок усіх розділів і підрозділів (параграфів). У тому числі, вступу, розділів основної частини, висновків, списку використаної літератури, додатків.

Рекомендується таке оформлення:

ЗМІСТ	
ВСТУП.....	№
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	№
1.1. Назва першого підрозділу.....	№
1.2. Назва другого підрозділу.....	№
Висновки до першого розділу	№
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	№
2.1. Організація дослідження.....	№
2.2. Назва другого підрозділу (у цьому підрозділі мають бути результати)	№
2.3. Назва третього підрозділу (у цьому підрозділі мають бути результати)	№
Висновки до другого розділу.....	№
РОЗДІЛ 3. НАЗВА РОЗДІЛУ	№
ВИСНОВКИ	№
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	№
ДОДАТКИ (якщо є)	№

7.5. Вступ до кваліфікаційної роботи

Вступ має містити оцінку сучасного стану вирішуваної науково-практичної проблеми, основу і початкові дані для розробки теми. Він також містить коротке ознайомлення з основним змістом роботи і стисло характеризує самого дослідження.

Вступ розпочинається з обґрунтування актуальності дослідження. *Актуальність дослідження* визначається:

- важливістю теми роботи для розробки якої-небудь теоретичної проблеми або рішення практичних завдань;

- обґрунтуванням необхідності її вивчення на підставі короткої характеристики стану області досліджень (і виведення, що вже зроблене в науці в цьому напрямі і що залишилося нерозкритим), що цікавить.

Обґрунтування актуальності теми дослідження триває формулюванням проблеми у формі явного протиріччя між потребами науки і практики і недовідою наявних знань.

«*Проблема* – це питання, що об'єктивно виникає в ході розвитку пізнання, або комплекс питань, рішення яких представляє істотний практичний і теоретичний інтерес" (Філософський енциклопедичний словник). Ставлячи проблему, дослідник відповідає на питання: «Що потрібно вивчити з того, що раніше не було вивчене»? Проблема виступає як констатація недостатності досягнутого до цього моменту рівня знань - пропуску, області невідомого в сучасному психологічному знанні по цій темі.

Проблема повинна знайти відображення в назві теми дослідження.

Услід за проблемою дослідження визначаються його об'єкт і предмет.

Об'єкт дослідження – процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення.

Предмет – міститься у межах об'єкту і є конкретизацією проблемної області, досліджуваної в роботі.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і окреме – в об'єкті виділяється його частина, яка є предметом дослідження, саме на нього спрямована основна увага.

У вступі також може бути сформульована гіпотеза дослідження (не є обов'язковим елементом).

Гіпотеза – це наукове припущення, попереднє пояснення якому-небудь факту або явищу. Гіпотеза вимагає доказу. Гіпотеза обґрунтовується в ході теоретичного аналізу і формулює в лаконічній формі передбачувані результати дослідження.

На основі сформульованої проблеми, визначення об'єкту і предмета дослідження встановлюється мета дослідження.

Мета – уявлення про результат, про те, що має бути досягнуто в ході дослідження. В якості мети дослідження в кваліфікаційній роботі необхідно сформулювати в самому узагальненому стислому виді той науковий результат, який має бути отриманий у результаті дослідження.

За формулюванням мети йде визначення *завдань* дослідження, які є описом етапів (проміжних результатів) її досягнення.

У розділі *методологічні основи і методи* дослідження наводяться назви теорій і концепцій, покладених в основу дослідження, і вживані методи (мінімум 3 психодіагностичних методики). Також вказується спосіб обробки результатів (метод математичної статистики) і його призначення (виявити кореляцію, оцінити значущість розбіжностей і тому подібне).

Характеристика вибірки – кількість учасників (мінімальна кількість досліджуваних – 30 осіб в одній групі), їх вік, стать, освіта та ін. значимі для дослідження характеристики. Установа, на базі якої проводилося дослідження.

Важливим також являється визначення *новизни дослідження*, яка визначається відсутністю аналогічних досліджень, новизною теми, методичного рішення, оригінальністю постановки завдання, мети, гіпотези.

Обсяг вступу – 2 стор.

7.6. Основна частина кваліфікаційної роботи

Основна частина кваліфікаційної роботи зазвичай складається з одного теоретичного і одного експериментального (практичного) розділів, при цьому кожен розділ – з двох-трьох підрозділів і висновків по розділу. Формулювання розділів і підрозділів має бути чітким, коротким і в послідовній формі розкривати зміст кваліфікаційної роботи. Недопустимі однакові формулювання назви кваліфікаційною в цілому і окремих розділів або підрозділів.

Перший розділ є аналітичним (теоретичний) оглядом з проблеми, що розглядається в кваліфікаційній роботі. На основі вивчення літературних джерел вітчизняних і зарубіжних авторів розглядається суть досліджуваної проблеми, аналізуються різні підходи їх рішення, дається їх критичний аналіз, викладається власна позиція. У цьому розділі викладаються теоретичні основи і коротка історія питання, що вивчається; виявляються невирішені, слабо вивчені проблеми або проблеми, що вимагають рішення.

Обґрунтовується наявність протиріччя або пропуску в існуючому психологічному знанні в якій-небудь теоретичній або практичній області і закінчується постановкою проблеми, на основі якої в другому, практичному розділі, формулюється мета експериментального дослідження.

Перший розділ закінчується висновками – проблематизацією обраної області дослідження, тобто відбувається постановка (формулювання) якої-небудь невирішеної проблеми, що виділяється на основі усього попереднього аналізу існуючих літературних джерел.

Обсяг 1 розділу – 20 стор.

Другий розділ присвячений емпіричній частині дослідження. У ньому описується об'єкт, предмет, мета, гіпотеза і методика дослідження, представляються, аналізуються і обговорюються результати, у кінці робляться висновки за результатами дослідження. Цей розділ показує уміння здобувача планувати і проводити емпіричне дослідження.

Обов'язковою умовою проведення емпіричного дослідження є використання стандартизованих, науково обґрунтованих методів збирання первинних даних (мінімум 3 психодіагностичні методики) та використання методів математико-статистичної обробки даних (обмеження описовою статистикою – зазначенням середніх арифметичних, розподілу досліджуваних – є недостатнім).

У підрозділі «*Організація дослідження*» описують:

- вибірку випробовуваних (стать, вік, соціально-демографічні характеристики), місце дослідження;
- методику дослідження, яка може включати описи методу дослідження, тип і схему експерименту, характеристику конкретних психодіагностичних методик та методів математичної статистики.

У підрозділах, присвячених аналізу і обговоренню отриманих даних у формі, зручній для швидкого і змістовного ознайомлення, наводяться результати дослідження. Результати оформляються в таблицях і представляються іншим способом. Далі дається усебічний і об'єктивний аналіз і інтерпретація отриманих результатів, на підставі приведених таблиць, графіків, малюнків, математичних розрахунків. Вони повинні демонструвати достовірність отриманих в ході дослідження або експерименту даних.

У роботі мають бути наведені результати математико-статистичного аналізу отриманих даних. **Описової статистики за використаними методиками недостатньо** для формулювання обґрунтованих висновків.

Первинних даних (результатів діагностики) за використаними методиками не має бути в основному тексті, щоб штучно не збільшувати його обсяг. За умови принципової необхідності цих даних для розуміння результатів дослідження, вони можуть бути наведені у додатках.

Таблиці і ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) необхідно представляти в кваліфікаційній безпосередньо після тексту, де вони згадані уперше, або на наступній сторінці.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, представлених в додатках) в межах розділу. У правому верхньому кутку над відповідним заголовком таблиці розмішують напис «Таблиця» з вказівкою її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі кваліфікаційної тільки одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

Примітки до тексту і таблиць, в яких приводять довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному листі декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...

2....

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять точку.

Ілюстрації (діаграми, малюнки, графіки) позначають словом «Рис», і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, представлених в додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис 1.2 (другий малюнок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розмішують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі кваліфікаційною представлена одна ілюстрація, то її нумерують за загальними правилами.

Другий розділ також має закінчуватися короткими висновками з конкретними даними про отримані результати дослідження.

Обсяг розділу – 30 стор.

Третій розділ є практико орієнтованим та має містити розробку практичної програми (психокорекційної, профілактичної, тренінгової, розвивальної...), створеної за результатами дослідження.

Опис програми має включати: мету та завдання програми, сценарій – зміст запропонованих інтервенцій (вправ, завдань, тощо).

Вимоги до змісту програми:

- відповідність меті та завданням дослідження;
- зумовленість змісту отриманими результатами дослідження;
- використання засобів культури та мистецтва (наприклад арт-терапевтичних методик) при розробці змісту практичної програми.

Обсяг розділу – 10 стор.

7.7. Висновки до кваліфікаційної роботи

У «Висновках» у стислій формі викладаються основний зміст і результати проведеного дослідження, перераховуються висновки, обгрунтовані і сформульовані при обговоренні результатів, дається оцінка отриманим результатам.

Зміст висновків має відображати ступень досягнення мети та вирішення задач курсової роботи.

Об'єм висновків не має перевищувати півтора-двох сторінок.

7.8. Список використаної літератури

Список є переліком використаної в процесі підготовки кваліфікаційної роботи літератури (25-30 джерел). Цей список відбиває обізнаність здобувача в наявній літературі по темі. Список використаної літератури складається в алфавітному порядку по прізвищах авторів (спочатку література українською мовою, потім іноземна). У список не включаються ті джерела, на які немає посилань в тексті, і які не були використані. У бібліографічний список не бажано включати підручники.

Забороняється цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусі. Неприпустимим є переклад

бібліографічного опису російськомовного джерела українською мовою задля його представлення у списку літератури.

Цитати наводять у лапках з обов'язковим приведенням посилання. Посилання оформляються таким чином:

[3, с. 26], де 3 – номер джерела в списку літератури, 26 – номер сторінки, на якій розміщений процитований текст (якщо є пряме (дослівне) цитування).

[3], де 3 – номер джерела в списку літератури (якщо нема дослівного цитування).

Бібліографічний список має бути складений відповідно до певних вимог (приклади наведено).

Приклади оформлення бібліографічних записів

(!!! Курсив та інші деталі оформлення у прикладах бібліографічних описів – елемент оформлення, який несе інформативне бібліографічне навантаження)

КНИГИ, ОДНОТОМНІ ВИДАННЯ

Москаленко В. Психологія соціального впливу. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 448 с.

Стаття

Щербакова О.О. Типологія академічних здібностей учнів основної школи з різною успішністю у навчанні. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди «Психологія»*. 2019. № 61. С. 111–124.

Розділ, глава книги

Швалб Ю.М. Ставлення до природи і світу в сучасному способі життя: історико-культурні аспекти. *Екологічна психологія : хрестоматія / за ред. Ю.М. Швалба*. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2018. С. 7–16.

Круковська І. М. До проблеми визначення видів обдарованості. *Інтелектуальна, академічна та творча обдарованість : спільне і відмінне : матеріали круглого столу*. Житомир : Житомирський державний університет ім. Івана Франка, 2012. С. 6–9.

Дисертації

Щербакова О.О. Психологічні особливості адаптації академічно здібних дітей до навчання у початковій школі. Дис. ...к. психол. н.: 19.00.07. Харків. 2015. 228 с.

Автореферати дисертацій

Щербакова О.О. Психологічні особливості адаптації академічно здібних дітей до навчання у початковій школі. Автореф. дис. ...к. психол. н.: 19.00.07. Харків. 2015. 24 с.

Ресурси Інтернет

Штепа О.С. Опитувальник психологічної ресурсності особистості: результати розробки й апробації авторської методики [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/156722>

7.9. Додатки

У додатках можна наводити матеріали, які не увійшли до основної частини, але можуть доповнити (проілюструвати) окремі висновки на положення роботи. Це можуть бути таблиці, рисунки, діаграми та ін., які за розміром не можуть бути розміщені в основному тексті, тексти розроблених автором кваліфікаційної роботи анкет, опитувальників, схем спостереження та ін. Не варто наводити у додатках тексти відомих, опублікованих стандартизованих психодіагностичних методик.

8. Оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінка кваліфікаційної роботи складається з трьох блоків.

1. *Зміст* (60 балів) :

- відповідність змісту роботи обраній темі;
- наявність сформульованої проблеми;
- адекватність об'єкту, предмета, мети і завдань дослідження;
- визначення міри розробленості проблеми, що вивчається, в науковій літературі;
- посилання на наукову літературу по темі;
- адекватність методів дослідження об'єкту, предмету, меті і завданням дослідження;
- адекватне використання методів математичної статистики;
- відповідність висновків меті і завданням дослідження;
- відповідність розробленої практичної програми меті, завданням та отриманим результатам дослідження.

2. *Відповідність формальним вимогам*, що пред'являються до кваліфікаційних робіт цього типу (20 балів):

- обсяг: 30 сторінок основного тексту;
- вступ: актуальність, об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження, методи, характеристика вибірки;
- мінімум 2 розділи (теоретичний і емпіричний);
- висновки до розділів;
- джерела літератури (з коректним оформленням списку і посилань);
- вибірка (30 - 60 чоловік – залежно від експериментального плану);
- використання методів математичної статистики;
- висновки до роботи (1 (2) – теоретичний, інші – за результатами емпіричного дослідження).

4. *Презентація* (20 балів).

Повнота, чіткість і логічність викладу результатів дослідження. Володіння матеріалом. Відповіді на запитання.

За умови публікації результатів дослідження у вигляді матеріалів конференції чи наукової статті, за рішенням атестаційної комісії здобувач може отримати на захисті додаткові бали (не більше 5).

Максимальний підсумковий бал: 100.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), кваліфікаційної роботи, практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре задовільно незадовільно з можливістю повторного складання
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендовані джерела інформації Література

- Бочелюк В., Бочелюк В. Методика та організація наукових досліджень з психології. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.
- Галян І., Галян О. Експериментальна психологія. Київ : Академія, 2012. 400 с.
- Горбунова В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. Київ : Професіонал, 2017. 208 с.
- Максименко С., Носенко Е. Експериментальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.

Інтернет-ресурси:

- Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>.
- Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>.
- Вісник психології і соціальної педагогіки — <http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> –
- БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.
- Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.
- Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
- Психологія UA <http://psychologiya.org.ua/>
- Студентська бібліотека <http://studentbooks.com.ua/>
- Електронна бібліотека КНЕУ http://lib.kneu.edu.ua/ua/e_resours_bibl/elek_bibl_litr/
- Всеукраїнська електронна бібліотека <http://youalib.com/>

Орієнтовний перелік тем кваліфікаційних робіт

Обрання та формулювання теми кваліфікаційної роботи – прояв академічної свободи здобувача та його здатності до самостійного наукового пошуку. Запропонований перелік є орієнтиром. Будь яка тема з переліку має поточнюватися та модифікуватися здобувачем з урахуванням змісту його дослідження. Також здобувачі можуть пропонувати свої теми для кваліфікаційних робіт, які не наведені у переліку, але відповідають проблемній області кризової психології.

1. Механізми адаптації до стресових ситуацій у різних вікових (професійних) групах
2. Психологічні фактори стійкості до кризових ситуацій у різних соціальних груп
3. Роль внутрішньоособистісних факторів у подоланні кризових станів у різних соціальних групах
4. Роль соціально-психологічних факторів у подоланні кризових станів у різних соціальних групах
5. Психологічні наслідки переживання різних життєвих криз
6. Особливості переживання наслідків природних катастроф
7. Особливості кризових переживань у випадках масових травматичних подій
8. Роль медіа у формуванні суспільної реакції на кризові ситуації
9. Особистісні та соціально-психологічні детермінанти перебігу ПТСР-симптоматики
10. Вплив економічних криз на психічне здоров'я та благополуччя населення
11. Психологічні аспекти впливу тероризму на психічне здоров'я та благополуччя населення
12. Психологічна підтримка під час кризових ситуацій в освітніх установах
13. Психологічні особливості жертв домашнього насильства
14. Психологічні особливості суїцидальних криз
15. Психологічні наслідки пандемії COVID-19
16. Переживання кризових ситуацій у літніх людей
17. Переживання кризових ситуацій втрати роботи
18. Психологічні аспекти волонтерської діяльності щодо кризових ситуацій
19. Психологічні особливості криз у професійній діяльності
20. Психологічні особливості біженців та внутрішньо переміщених осіб
21. Використання арт-терапії в кризовій психології
22. Психологічні особливості медичних працівників у кризових умовах
23. Психологічні аспекти реінтеграції ветеранів до цивільного життя
24. Вплив кризових ситуацій на психічне здоров'я та соціальну адаптацію
25. Особливості психічних станів людини в умовах воєнних конфліктів
26. Копінгові стратегії та захисні механізми у кризових ситуаціях
27. Психологічні особливості жертв сексуального насильства
28. Психологічні детермінанти протіканні вікових криз
29. Психологічні особливості нормативних та ненормативних сімейних криз
30. Механізми та фактори попередження професійного вигорання